

Prof. dr hab. Janusz T. Pawęska - INFORMACJA BIOGRAFICZNA

Profesor Janusz T. Pawęska jest absolwentem Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Akademii Rolniczej we Wrocławiu (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy), gdzie w 1989 r. otrzymał stopień doktora nauk weterynaryjnych, w 2006 r. stopień doktora habilitowanego, a 2009 r. uzyskał tytuł profesora nauk weterynaryjnych. W tym samym roku został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego przy Katedrze Mikrobiologii Wydziału Nauk Biologicznych i Rolniczych Uniwersytetu Pretoria, Republika Południowej Afryki (RPA). W 2011 r. został wyróżniony statuetką *Sapere auro* za wybitne osiągnięcia zawodowe i rozślawianie imienia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. W 2013 r. został mianowany na stanowisko profesora (Associate Professor) przy Szkole Patologii Wydziału Nauk Zdrowia Uniwersytetu Witwatersrand w Johannesburgu, RPA. Jego dotychczasowy dorobek to ponad 400 pozycji, z czego 147 oryginalnych prac twórczych opublikował w uznanych czasopismach naukowych. Jest on współautorem 12 książek. Książka pt. *Clinical Case Study of Emerging Infectious Diseases*, w której opublikował samodzielnie dwa rozdziały (jeden poświęcony gorączce Doliny Rift, a drugi gorączce krwotocznej Lujjo), otrzymała w 2015 r. pierwszą nagrodę Brytyjskiego Stowarzyszenia Medycznego za książki medyczne. W lutym 2016, uzyskany przez niego współczynnik Hirscha wynosił 37.

Profesor Pawęska rozpoczął pracę zawodową w 1982 r. na stanowisku naukowo-dydaktycznym w Katedrze Mikrobiologii Weterynaryjnej Wydziału Weterynaryjnego Akademii Rolniczej we Wrocławiu. W 1991 r. został zatrudniony jako pracownik naukowy w Instytucie Weterynaryjnym Onderstepoort w RPA, gdzie w latach 1998-2001 pełnił funkcję kierownika Sekcji Wirusologii, asystenta dyrektora oraz eksperta Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE) ds. choroby niebieskiego języka i afrykańskiego pomoru koni przy Referencyjnych Laboratoriach OIE dla w/w chorób w tym Instytucie. W 2001 r. podjął pracę na stanowisku naczelnego specjalisty naukowego w Jednostce Specjalnych Patogenów przy Narodowym Instytucie Chorób Zakaźnych Narodowego Serwisu Laboratoryjnego Zdrowia (NICD-NHLS), gdzie w latach 2004-2011 pełnił funkcję kierownika tej jednostki, od 2012 r. jest kierownikiem Centrum Zoonotycznych i Nowych Patogenów, a od 2014 r. dyrektorem Centrum Kolaboracyjnego WHO ds. Referencyjnej Diagnostyki i Badań Wirusowych Gorączek Krwotocznych i Arbowirusów. W ramach w/w funkcji jest on odpowiedzialny za bezpieczne funkcjonowanie jedyne na kontynencie afrykańskim laboratorium czwartej klasy bezpieczeństwa (BSL4), rozwój i walidację testów, badania epidemiologiczne, ekologiczne, immunologiczne i molekularne zakażeń wywołanych przez wirusy gorączek krwotocznych, arbowirusy, wirusa wścieklizny, wirusy wścieklizno-podobne oraz badania nad nowymi, groźnymi dla zdrowia publicznego odzwierzęcymi patogenami. W latach 1994-2014 odbywał wiele staży i wizyt naukowych w głównych ośrodkach naukowo-badawczych Stanów Zjednoczonych, Japonii i wielu krajów europejskich.

Jest on uczestnikiem i organizatorem międzynarodowych wypraw badawczych do centralnej Afryki, mających na celu wykrycie naturalnych źródeł wybuchów wirusowych gorączek krwotocznych. Na szczególne podkreślenie zasługują jego prace badawcze w centralnej Afryce dotyczące poszukiwania rezerwuarów filowirusów, eksperymentalne zakażenia potencjalnych naturalnych żywicieli wirusa Marburg i Ebola oraz odkrycie nowego arenawirusa (nazwanego *Lujjo*), który wywołał wybuch gorączki krwotocznej o bardzo wysokiej śmiertelności w jednym ze szpitali w Johannesburgu w 2008 r. Wyniki tych badań zostały m.in. opublikowane w czasopismach *Nature*, *Emerging Infectious Diseases*, *PLoS Pathogens* i *Journal of Infectious Diseases*. Wydział Produkcji i Zdrowia Zwierząt Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA), Organizacja Narodów Zjednoczonych d.s. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz WHO

delegowały go wielokrotnie na misje do różnych krajów afrykańskich celem m.in. przeszkolenia personelu, oceny laboratoriów pod względem możliwości diagnozowania chorób zakaźnych i produkcji odczynników diagnostycznych oraz udziału w kontroli wybuchów zachorowań na wirusowe gorączki krwotoczne. Podczas największej dotychczas notowanej epidemii wirusowej choroby Ebola w zachodniej Afryce, założył i kierował polowym laboratorium diagnostycznym w latach 2014-2015, które zanalizowało ponad 8000 prób krwi od pacjentów podejrzanych o zakażenie wirusem Ebola w Sierra Leone.

Profesor Janusz Pawęska jest głównym wykonawcą i/lub koordynatorem wielu międzynarodowych programów badawczych (m.in. sponsorowanych przez Unię Europejską, Fundację Rockefellera, Welcome Trust, IAEA, Polimyelitis Research Foundation, RSA Medical Research Council, CDC Global Disease Detection, EcoHealth), członkiem lokalnych (np. Komisji ds. Broni Biologicznej przy Ministerstwie Handlu i Przemysłu i Naukowej Komisji Doradczej ds. Wirusowej Choroby Ebola przy Ministerstwie Zdrowia Rządu RPA, Menedżer RSA Agencji Globalnego Bezpieczeństwa Zdrowia ds. Chorób Zoonotycznych), regionalnych (np. zastępca dyrektora Południowo-Afrykańskiego Centrum Monitorowania Chorób Zakaźnych) i międzynarodowych komisji, gremiów naukowych i konsultacyjno-doradczych. Jest członkiem redakcji wielu czasopism naukowych.(np. *Open Vaccine Journal*, *World Journal of Virology*, *Intervirolology*).